

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: وبسایت «Free ۲۱» - ۲۸ سپتمبر ۲۰۲۲*

نویسنده: تد سنايدر - Ted Snider

برگردان: م. نوری

۱۷ اکتوبر ۲۰۲۲

بهیاد دوستان مان در ۱۱ سپتمبر ۲۰۰۱

اولین رهبر سیاسی جهان که بعد از واقعه یازده سپتمبر به پرزیدنت «جرج. دبلیو. بوش» تیلیفون زد ولادیمیر پوتین بود. در اصل او پیش از آن، یعنی در روز هفتم سپتمبر به بوش تیلیفون زده بود تا به او هشدار دهد که با توجه به سیر وقایع او در انتظار واقعه‌ای است که از مدت‌ها پیش تدارک دیده شده است.

وقتی پوتین اصابت هواپیماها به برج‌های دوقلو را دید بلافاصله به پرزیدنت بوش تیلیفون زد تا تسلیت و همدردی خود را ابراز دارد و به محض این که به دلیل حضور بوش در هواپیما نتوانست با او صحبت کند به «کوندولیزا رایس» تیلیفون زد و از وی خواست پیغام او را به بوش منتقل نماید. روز بعد پوتین موفق شد با بوش صحبت کند و به او اطمینان دهد که هر دو کشور در مبارزه علیه تروریسم در کنار هم خواهند بود.

گامی که پوتین برداشت بیش از همدردی و همبستگی با امریکا بود. او حمایت کامل خود از هر آنچه را که بوش تصمیم می‌گرفت اعلام کرد. در روزهای آتی پوتین و بوش چهل دقیقه با هم مکالمه داشتند. ماه بعد پوتین پیشنهاد کرد اطلاعات امنیتی روسیه در مورد افغانستان را به ایالات متحده منتقل کند، به این کشور اجازه دهد از حریم هوایی روسیه برای کمک‌های بشردوستانه استفاده کند، در عملیات جست‌وجو و نجات مشارکت نماید و حمایت نظامی خود به ناتو را در افغانستان افزایش دهد. او حتی با پیشنهادی امریکائی‌ها را شگفت‌زده کرد و علی‌رغم نظر مخالف فرماندهان عالی نظامی روسیه پیشنهاد داد نیروهای نظامی امریکا در آسیای مرکزی مستقر شوند، یا به عبارتی در قرقیزستان و ازبکستان پایگاه نظامی دایر کنند.

تبادل اطلاعات بین روسیه و امریکا حائز اهمیتی فوق‌العاده بود. زیرا روسیه در دوران جنگ در افغانستان موفق به کسب اطلاعات مبسوطی در مورد این کشور شده بود. سازمان امنیت روسیه نقشه‌ای از اراضی افغانستان را در اختیار ایالات متحده قرار داد که به امریکائی‌ها در جهت‌یابی در کابل و در بسیاری از کوه‌ها و غارهای افغانستان کمک کرد. یک سال قبل از یازده سپتمبر ۲۰۰۱، دقیقاً در جون ۲۰۰۰ سازمان امنیت روسیه اطلاعاتی مبنی بر تهدیدات تروریستی از افغانستان را در اختیار امریکا قرار داده بود.

پوتین آن موقع امیدوار به بهبود روابط روسیه با ایالات متحده و غرب بود و امید داشت حمایت و همکاری با ایالات متحده سطح روابط فیما بین را ارتقاء دهد. پوتین تراژیدی یازده سپتمبر را موقعیت مناسبی می‌دید تا به ایالات متحده نشان دهد که نظم جهانی که در آن پوتین یک دوست محسوب شود امکان‌پذیر است. پوتین در سخنرانی نومبر ۲۰۱۱ در واشنگتن گفت: بسیار حائز اهمیت است که تعاملات بین دو کشور در مبارزه با تروریسم تبدیل به رویداد ساده‌ای در تاریخ روابط روسیه و امریکا نگردد بلکه آغازی برای همکاری و مشارکتی طولی‌مدت باشد.

روسیه به ایالات متحده برای پیروزی در جنگ با افغانستان کمک کرد، به امریکائی که سال‌ها پیش شوروی را به تله جنگ در همان کشور کشانده بود تا مغلوب شود. ولی روسیه بابت این کمک از ایالات متحده هیچ چیزی به‌عنوان قدردانی نگرفت. ناتو کماکان به گسترش خود در شرق اروپا ادامه داد و تا سال ۲۰۰۴ با پیشروی تا کشورهای بالتیک به مرز روسیه رسید.

رئیس سابق اداره امنیت داخلی بریتانیا «فرانسیس ریچاردز» به نقل از کتاب «فیلیپ شورتس» می‌گوید: «ما پس از واقعه یازده سپتمبر به‌خاطر حمایت‌های پوتین واقعاً از او ممنون بودیم ولی سیاست‌گذاری چندانی از خود نشان ندادیم. من وقت زیادی صرف قانع کردن همه کردم که ما نباید از دیگران فقط کمک و خدمت بگیریم بلکه باید جبران هم بکنیم ... من معتقدم که روس‌ها چنین احساسی دارند که در مورد ناتو سرشان کلاه رفته و واقعاً هم حق با آن‌هاست.»

رئیس‌جمهور چین «جیانگ زمین» حمله تروریستی یازده سپتمبر را از تلویزیون دنبال می‌کرد. در کمتر از دو ساعت پس از واقعه او به بوش تلفون زد تا ضمن ابراز همدردی حمایت خود از ایالات متحده را اعلام دارد.

برخورد چین با واقعه یازده سپتمبر پس از حمله امریکا به افغانستان و پیچیده‌تر شدن این جنگ غامض‌تر شد. چین از یکسو نگرانی تداوم حضور نظامی ایالات متحده در کشور همسایه را داشت و از سوی دیگر از تهدیدات تروریستی طالبان که هم در سراسر جهان و هم در چین نفوذ داشتند بیمناک بود. چین در عین این که نگران حضور نیروهای نظامی امریکا در مرز چین بود، از بابت متحد خود پاکستان هم که مجبور شده بود پایگاه‌های نظامی امریکا در قلمرو سرزمینی خود و حمل‌ونقل تجهیزات نظامی از میان اراضی خود را تحمل کند نگرانی داشت. همچنین این احتمال وجود داشت که امریکا دولتی طرفدار خود را در افغانستان بر سر کار آورد. وقتی جنگ افغانستان به درازا کشید چین نه دربست از طالبان حمایت کرد و نه از امریکا، ولی روابط سیاسی با طالبان را آغاز کرد و حتی به آن‌ها سلاح داد.

ولی این واقعیتی است که رهبر چین در اولین ساعات پس از واقعه یازده سپتمبر بلافاصله با رئیس‌جمهور امریکا تماس گرفت و اعلام حمایت نمود. «آندرو اسمال» در کتاب خود تحت عنوان «مخبر چین - پاکستان» ادعا کرده است که چین به امریکا پیشنهاد تبادل اطلاعات امنیتی و مین‌روبی را داده است و چینی‌ها حتی به اف. بی. ای اجازه داده‌اند دفتری در بیجینگ دایر نماید ولی ایالات متحده قسمت اعظم پیشنهادات چین را رد کرده. ولی در هر حال این واقعیتی است که چین پیشنهاد کمک و همکاری را داده بود.

ایران هم پس از یازده سپتمبر به کمک ایالات متحده شتافت. پس از حمله تروریستی یازده سپتمبر، ایران بلافاصله در کنار ایالات متحده ایستاد و علیه طالبان و القاعده موضع‌گیری کرد. رئیس‌جمهور اصلاح‌طلب ایران «سید محمد

خاتمی» در صدد بهبود روابط با ایالات متحده بود و تراژیدی یازده سپتمبر را مانند روسیه و چین موقعیتی هر چند ناگوار ولی مناسب می‌دید تا دوستی و صمیمیت خود را اثبات کند.

ایران صدها عضو القاعده و طالبان را که به ایران گریخته بودند دستگیر کرد. ایران هويت بیش از دوپست عضو متواری القاعده و جنگجویان طالبان به ایران را به ملل متحد داد و بسیاری از آن‌ها را به کشور متبوعشان فرستاد. در مورد کسانی که امکان استرداد آن‌ها به کشور متبوعشان نبود ایران پیشنهاد کرد آن‌ها را در دادگاهی در ایران محاکمه کند. همچنین ایران یکی از خواسته‌های ایالات متحده را برآورده کرد و تعداد زیادی از فعالان القاعده را که امریکا شناسایی کرده بود تحت پیگرد قرار داد، دستگیر کرد و تحویل داد.

ائتلاف شمال در افغانستان، مرکب از قسمت اعظم مبارزان ضد طالبان که پس از ورود نظامی امریکا و متحدانش به افغانستان شکل گرفت تا حد زیادی مدیون ایران بود که آن را تأسیس کرد و در اختیار امریکا گذاشت. ایران اجازه داد تا ایالات متحده از پایگاه‌های هوایی این کشور استفاده کند و در خاک این کشور عملیات جست‌وجو و نجات هواپیماهای سرنگون شده را انجام دهد و علاوه بر این ایران اطلاعات امنیتی در باره اهداف طالبان و القاعده را به امریکا داد.

در اکتوبر ۲۰۰۱ دیپلمات‌های ایران مخفیانه با مقامات امریکا ملاقات کردند تا حذف طالبان از صحنه سیاسی و استقرار دولتی جدید در افغانستان را برنامه‌ریزی نمایند. بنابه اظهارات نویسنده و کارشناس ایران «تریتا پارسی» ایران در دسمبر ۲۰۰۱ در کنفرانس بن در تشکیل دولت پساتالبان در افغانستان نقشی تعیین‌کننده داشت.

در مقابل ایران هم مثل روسیه پاسخی کمتر از هیچ گرفت: تنها چیزی که ایالات متحده به ایران داد قرار دادن این کشور در محور شرارت بود.

روسیه، چین و ایران، سه دشمن بزرگ امریکا پس از واقعه یازده سپتمبر دست دوستی به سوی امریکا دراز کردند. این ابراز دوستی نه فقط در حرف بلکه در عمل نیز بود. شاید امروز دنیای بهتری می‌داشتیم اگر ایالات متحده این دست‌ها را می‌فشرد و به قول «فرانسیس ریچاردز» قدر دان بود و همانقدر که کمک گرفته بود جبران می‌کرد.

<https://free۲۱.org/im-gedenken-an-unsere-freunde-am-۱۱-september-۲۰۰۱/>*

(این مقاله ابتدا به زبان انگلیسی در تاریخ نهم سپتمبر در www.antiwar.com منتشر شده است)